

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЙ ПРОКУРАТУРОЮ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

INTERNATIONAL COOPERATION AS A BASIS FOR THE IMPLEMENTATION OF FUNCTIONS BY THE PROSECUTOR'S OFFICE: CURRENT STATE AND DEVELOPMENT TRENDS

Льськов О.О. здобувач

Науково-дослідний інститут публічного права

Статтю присвячено дослідженню сучасного стану та тенденцій розвитку міжнародного співробітництва як основи реалізації функцій прокуратурою. Наголошено, що сьогодні співпраця на міжнародній арені для нашої держави – це не просто певний рівень взаємодії, а об'єктивна першочергова потреба, зумовлена як тенденціями цивілізаційного розвитку суспільства у сучасному світі загалом, так і численними фактами порушень норм міжнародного гуманітарного права, прав і свобод людини, а також безпрецедентними масштабами воєнних злочинів, що продовжують вчинятися росією на території України, починаючи з 2014 року.

Обґрунтовано, що міжнародне співробітництво прокуратури, як регламентована нормативно-правовими актами та заснована на загальноновизначених принципах міжнародного права цілеспрямована, скоординована, узгоджена за цілями та пріоритетами, а також варіативна за формами, методами та інструментами реалізації діяльності, спрямована на досягнення спільних інтересів та завдань між різними формальними та неформальними суб'єктами міжнародної арени, виступає стратегічним напрямом, ефективним інструментом та основою належної реалізації функцій прокуратури. Схарактеризовано функціонування «неформальних альянсів» як ефективних сучасних механізмів міжнародної співпраці на прикладі міжнародного співробітництва органів прокуратури.

Наголошено, що незважаючи на складну військово-політичну та економічну ситуацію, Україна продовжує виступати активним учасником міжнародних ініціатив, спрямованих на забезпечення миру і відновлення справедливості по відношенню до українського народу, використовуючи весь потенціал сучасних тенденцій розвитку міжнародних відносин та активно впроваджуючи нормативно-правові та інституційні зміни на внутрішньодержавному рівні.

Ключові слова: міжнародне співробітництво, міжнародна співпраця, взаємодія, спільна діяльність, прокуратура, Офіс Генерального прокурора, функції прокуратури.

The article is devoted to the study of the current state and trends in the development of international cooperation as a basis for the implementation of functions by the prosecutor's office. It was emphasized that today cooperation in the international arena for our state is not just a certain level of interaction, but an objective primary need, determined both by the trends of the civilizational development of society in the modern world in general, and by numerous facts of violations of the norms of international humanitarian law, rights and freedoms of people, as well as the unprecedented scale of war crimes, which continue to be committed by Russia on the territory of Ukraine, since 2014.

It is substantiated that the international cooperation of the prosecutor's office as regulated by normative legal acts and based on generally recognized principles of international law is purposeful, coordinated, agreed on goals and priorities, as well as variable in forms, methods and tools of implementation, aimed at achieving common interests and tasks between different formal and informal subjects of the international arena acts as a strategic direction, an effective tool and the basis for the proper implementation of the functions of the prosecutor's office. The functioning of «informal alliances» as effective modern mechanisms of international cooperation is characterized on the example of international cooperation of prosecutor's offices.

It was emphasized that despite the difficult military, political and economic situation, Ukraine continues to be an active participant in international initiatives aimed at ensuring peace and restoring justice to the Ukrainian people, using the full potential of modern trends in the development of international relations and actively implementing regulatory and institutional changes at the domestic level.

Key words: international cooperation, international cooperation, interaction, joint activity, prosecutor's office, Office of the Prosecutor General, functions of the prosecutor's office.

Постановка проблеми. Війна поставила перед Україною та світовим співтовариством низку викликів, які можливо подолати лише спільними зусиллями світового співтовариства, оскільки вони породжують негативні наслідки не лише для України, а й для всього світу. Глобалізація сучасного світу на міжнародному рівні призводить до постійної ентропії, наслідком якої стало, з одного боку, зростання швидкості та якості прийняття рішень міжнародною спільнотою, з іншого – підвищення рівня взаємозалежності глобальних акторів. Міжнародні міждержавні та недержавні організації, як міжнародні актори, відіграють в глобальному світі роль своєрідної нервової системи, сприймаючи інформацію, аналізуючи інформацію та формуючи відповідь. Саме від того, наскільки своєчасною, адекватною та ефективною буде реакція міжнародного співтовариства на глобальні виклики, в тому числі – і міжнародних організацій, залежить спроможність світового співтовариства долати глобальні проблеми людства різного напрямлення: глобальне потепління, війна чи продовольча криза [1].

Враховуючи сучасні глобальні і регіональні виклики і проблеми, загальні інтеграційні та глобалізаційні світові процеси, що обумовлюють в тому числі виникнення нових транснаціональних форм злочинності, дослідження міжнародного співробітництва у правоохоронній сфері

загалом, та міжнародного співробітництва прокуратури зокрема, набуває особливої актуальності та практичної значимості.

Стан дослідження проблеми. Науково-теоретичний базис досліджуваної проблематики склали наукові праці таких вітчизняних вчених як: Бабіна В., Бисага Ю., Горовенко С., Гуславський В., Ільницька У., Курбатова І., Латишева В., Мурашин Г., Степаненко К., Хар О., Швед І. Шемшученко Ю. Не применшуючи значення та вагомості наукових напрацювань зазначених дослідників, слід констатувати, що із врахуванням умов воєнного стану, а також змін сучасних тенденцій розвитку міжнародної взаємодії, проблематика міжнародного співробітництва прокуратури потребує подальших наукових досліджень.

Враховуючи наведене, метою даної статті є дослідження сучасного стану та тенденцій розвитку міжнародного співробітництва як основи реалізації функцій прокуратурою.

Виклад основного матеріалу. Вітчизняні науковці Бисага Ю., Швед І. слушно наголошують, що зміст функцій органів прокуратури базується на пріоритетах, що мають першорядне значення в функціонуванні держави, її соціальному та економічному розвитку, захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, вони зумовлюють необхідність зосередження на них головної уваги

всієї прокурорської діяльності. В умовах війни з росією, збереження єдності України є обов'язковою умовою її подальшого існування як суверенної та незалежної держави, основою чого є саме єдність правового простору (базовий принцип верховенства права), основне функціональне навантаження для забезпечення якого має покладатися саме на органи прокуратури України [2, с. 545].

Важливу роль для реалізації покладених на прокуратуру функцій відіграє міжнародне співробітництво, яке хоч і не визначено Законом України «Про прокуратуру» окремою функцією прокуратури, але, виходячи зі змісту ч. 2 ст. 2 Закону («з метою реалізації своїх функцій прокуратура здійснює міжнародне співробітництво» [3]), виступає основою для належної їх реалізації.

При цьому, виходячи зі змісту міжнародного співробітництва прокуратури, його значення та завдань, що при цьому вирішуються, специфіки нормативно-правового регулювання його здійснення та правовідносин, що при цьому виникають, окремі дослідники розцінюють цей напрям діяльності прокуратури і як самостійну функцію прокуратури України, що має перспективу свого подальшого розвитку у зв'язку з розширенням міжнародних зв'язків української суверенної держави та її правоохоронних органів [4, с. 388].

Слід погодитися із Шемшученко Ю., Мурашиним Г., що кожна суверенна держава окрім своїх внутрішніх функцій має вирішувати комплекс проблем, які впливають з фактора здійснення нею функцій зовнішніх, що зумовлено потребами широкого і багатогранного співробітництва в економічній, культурній, міжнародно-правовій сферах, необхідністю об'єднання зусиль у боротьбі зі злочинністю, міжнародним тероризмом, порушеннями засад екологічної безпеки існування людства тощо [5, с. 23].

Більше того, у Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами у відповідності до Статуту ООН 1970 р., визначено, що співробітництво є не правом, а обов'язком держав з метою «підтримання і зміцнення міжнародного миру, заснованого на свободі, рівності, справедливості та повазі до основоположних прав людини, а також розвитку дружніх відносин між державами, незалежно від їх політичних, економічних та соціальних систем та від рівня їх розвитку» [6].

Суттєвою особливістю функціонування механізму міжнародно-правового регулювання загалом є розподіл його стадії реалізації правових норм на дві підсистеми – міжнародну та внутрішньодержавну. У процесі здійснення норм міжнародного права все зростаючу роль відіграє на сьогодні національне право. І це цілком зрозуміло: національні відносини сьогодні можуть справляти й справляють помітний вплив на стан міждержавних відносин [7, с. 67]. Саме державний інтерес кожної країни – основне джерело розвитку світової спільноти, а співробітництво – основний спосіб його реалізації на міжнародному рівні [7, с. 23].

На національному рівні міжнародному співробітництву прокуратури приділяється особлива увага, зокрема у нормативних документах стратегічного характеру: Комплексному стратегічному плані реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки [8]; Стратегії розвитку прокуратури на 2021–2023, затвердженій наказом Генерального прокурора від 16 жовтня 2020 року № 489 [9]; Стратегічному плані щодо реалізації повноважень органів прокуратури у сфері кримінального переслідування за вчинення міжнародних злочинів на 2023–2025 роки [10].

Слід відмітити, що специфічною особливістю міжнародного співробітництва прокуратури є комплексний характер його правового регулювання, оскільки різні аспекти міжнародного співпраці прокуратури регламентовані не лише нормами міжнародного та кримінального процесуального права, але й нормами адміністративного права.

Зокрема порядок організації роботи прокуратури у сфері міжнародного співробітництва регламентовано наказом Генерального прокурора «Про організацію роботи

органів прокуратури України у сфері міжнародного співробітництва» від 12 вересня 2023 року № 258 [11].

Наведеним наказом визначено основні напрями міжнародного співробітництва органів прокуратури України [11]: 1) виконання у межах компетенції органів прокуратури зобов'язань України за міжнародними договорами, які регулюють питання міжнародного співробітництва під час кримінального провадження, зокрема щодо надання міжнародної правової допомоги, видачі осіб (екстрадиції), перейняття кримінального провадження та з інших питань, передбачених такими договорами; 2) співробітництво з Міжнародним кримінальним судом (далі – МКС) під час здійснення ним розслідування та судового розгляду, а також виконання інших повноважень, що впливають із зобов'язань України у зв'язку з визнанням Україною юрисдикції МКС; 3) установлення, підтримання та розвиток контактів із компетентними установами іноземних держав і міжнародними організаціями, проведення заходів міжнародного характеру (зустрічей, переговорів, конференцій, семінарів, круглих столів, тренінгів тощо), а також реалізацію проектів і програм міжнародного співробітництва; 4) участь у підготовці міжнародних договорів України у сфері міжнародно-правового співробітництва під час кримінального провадження та актів законодавства з цих питань, а також удосконалення практики міжнародно-правового співробітництва, механізмів та процедур надання правової допомоги.

Відповідно до ч. 2 ст. 92 Закону України «Про прокуратуру» Офіс Генерального прокурора є центральним органом, відповідальним за виконання міжнародних договорів України [3]. Безпосередньо організацію роботи у сфері міжнародного співробітництва під час кримінального провадження покладено на підрозділи міжнародно-правового співробітництва Офісу Генерального прокурора, обласних прокуратур або уповноважених працівників обласних прокуратур, у яких такі підрозділи не створені [11]. В межах Департаменту міжнародно-правового співробітництва Офісу Генерального прокурора функціонує: 1) Управління правової допомоги та екстрадиції, що формується з відділу правової допомоги; відділу екстрадиції; відділу міжнародного співробітництва та європейської інтеграції; відділу аналітичної та проектної діяльності; 2) Управління міжнародної взаємодії, що складається з відділу міжнародних зв'язків та протоколу; відділу комунікації [12].

Загалом на сьогодні в Україні сформовано ієрархічну систему органів та підрозділів, уповноважених здійснювати міжнародне співробітництво органів прокуратури України, що відповідає Рекомендаціям Рес (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя в яких наголошується, що для сприяння справедливій, узгодженій та ефективній діяльності прокурорів держава повинна намагатися приділяти належну увагу ієрархічним методам організації, не допускаючи, щоб такі організаційні методи призвели до неефективних або таких, що утворюють перешкоди, бюрократичних структур [13].

Сьогодні співпраця на міжнародній арені для нашої держави – це не просто певний рівень взаємодії, а об'єктивна першочергова потреба, зумовлена як тенденціями цивілізаційного розвитку суспільства у сучасному світі загалом, так і численними фактами порушень норм міжнародного гуманітарного права, прав і свобод людини, а також безпрецедентними масштабами воєнних злочинів, що продовжують вчинятися росією на території України, починаючи з 2014 року.

Так за даними Офісу Генерального прокурора України щодо документування злочинів, вчинених в період широкомасштабної агресії росії проти України, станом на 2024 рік зареєстровано 130269 злочинів агресії та воєнних злочинів, 17236 злочинів проти національної безпеки України [14]. Ці цифри не є остаточними, всеохоплююча картина злочинів російських військ на території нашої держави стане відомою лише після звільнення всіх окупованих українських територій.

Маємо констатувати, що існуючий формалізм процедур та механізмів міжнародного права, а також неспроможність ООН та інших міжнародних організацій забезпечити належне їх функціонування призвели по суті до повного свавілля у міжнародних відносинах.

Водночас в цій ситуації принцип міжнародного співробітництва набуває нового звучання: на тлі безпорадності багатьох міжнародних інституцій пряме співробітництво з державами-партнерами, оминаючи, таким чином, формальні процедури, пов'язані із дією з боку міжнародних організацій, є чи не найбільш оперативним і дієвим засобом попередження суттєвих наслідків збройних конфліктів міжнародного і неміжнародного характеру [15, с. 604–605].

В сучасному світі спостерігається стрімке збільшення кількості неформальних об'єднань та рівня їх впливовості. Визначальною характеристикою таких об'єднань є те, що вони швидко та ефективно мобілізують міжнародну суспільну думку та досягають поставлених цілей методом тиску на урядові інституції. Таким чином, неформальні організації фактично руйнують монополію впливових міжнародних організацій чи держав на зовнішню політику та на поширення інформації на міжнародній арені [16, с. 122; 17, с. 66]. Такі «неінституціалізовані полюси безпеки» являють гнучкий механізм міждержавного співробітництва з метою досягнення швидких та конкретних результатів, який не обтяжений формальними обмеженнями та утворюється хаотично-органічно, і діє без певної системності, фактично *ad hoc* [18, с. 557].

Наведені тенденції функціонування неформальних альянсів яскраво простежуються зокрема в рамках міжнародного співробітництва органів прокуратури. Прикладами таких альянсів є:

1) група з 43 країн, що у березні-квітні 2022 року звернулися до МКС щодо ситуації в Україні. 1 березня 2022 року уряд Литви офіційно звернувся до МКС щодо розслідування воєнних злочинів в Україні. Наступного дня спільну заяву до МКС надала скоординована група з 39 держав-учасниць Римського статуту. Протягом 11 березня – 1 квітня до спільної заяви доєдналися ще 4 держави. 2 березня 2022 року МКС було розпочато розслідування на підставі отриманих заяв щодо звинувачень у воєнних злочинах, злочинах проти людяності чи геноциді, скоєних на будь-якій частині території України будь-якою особою з 21 листопада 2013 року [19]. 17 березня 2023 року Палата попереднього провадження МКС видала ордери на арешт президента росії та уповноваженої президента росії у справах дитини за підозрою у незаконному примусовому переміщенні українських дітей. Цьому передувало 5 місяців тісної співпраці прокурорів Офісу Генпрокурора та МКС. Українські прокурори всебічно сприяли роботі представників Суду та передали понад 40 томів доказів щодо депортації росією українських дітей [20];

2) діалогова група Ukraine Accountability Dialogue Group, робота якої зосереджена на координації національних та міжнародних зусиль з питань притягнення до відповідальності за злочини, вчинені в Україні у результаті російської збройної агресії за чотирма напрямками: технічна та експертна допомога, співпраця з міжнародними організаціями та партнерами, які займаються збором доказів, комплексна співпраця в рамках національних розслідувань, робота з неурядовими громадськими організаціями [21]. Діалогова група є координаційним механізмом, який пропонує країнам, міжнародним організаціям та зацікавленим сторонам громадянського суспільства платформу для обговорення та узгодження національних та міжнародних ініціатив щодо притягнення до відповідальності за міжнародні злочини, скоєні в Україні. Рішення про створення Діалогової групи було прийнято 45 країнами на Конференції з підзвітності України, що відбулася в Гаазі 14 липня 2022 року. Це спільна ініціатива України, Нідерландів, Європейського Союзу та МКС [20];

3) спільна слідча група для розслідування агресії росії та її воєнних злочинів на території України (JIT, Joint investigation team) [22]. 25 березня 2022 року Польща,

Литва та Україна створили Спільну слідчу групу для розслідування агресії росії та її воєнних злочинів на території України. Через три тижні після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну створення JIT підтримав Євроюст. 25 квітня 2022 року вперше в історії до спільної слідчої групи долучився Офіс прокурора МКС [23]. 31 травня 2022 року приєдналися Естонія, Латвія і Словаччина, а 13 жовтня 2022 року – Румунія, ставши сьомим членом спільної слідчої групи з розслідування тяжких міжнародних злочинів в Україні. 3 березня 2023 року, під час конференції United for Justice у Львові країни JIT підписали Меморандум про взаєморозуміння з Міністерством юстиції Сполучених Штатів Америки, який має посилити координацію між країнами-партнерами JIT та компетентними органами США у розслідуванні злочинів, пов'язаних з російською агресією. 14 квітня 2023 року члени JIT уклали угоду про розширення мандату розслідування, яке окрім воєнних злочинів також включає розслідування злочину геноциду. 6 жовтня 2023 року до JIT приєднався Європол – Агентство Європейського Союзу зі співробітництва правоохоронних органів. 23 листопада 2023 року Європол створив робочу OSINT-групу, щоб допомогти Україні розслідувати міжнародні злочини росії [20];

4) консультативна група з питань найтяжчих міжнародних злочинів ACA (Atrocity Crimes Advisory Group) – це багатостороння ініціатива, започаткована Сполученими Штатами, Європейським Союзом та Великою Британією з метою надання стратегічних консультацій та оперативної допомоги українському Офісу Генерального прокурора у розслідуванні та кримінальному переслідуванні міжнародних злочинів, пов'язаних з російською агресією. До роботи ACA долучилися експерти з GRC (Global Rights Compliance), Джорджтаунського університету, КМЕС, IDLO та Pravo Justice. Група була створена у травні 2022 року і має на меті оптимізувати багатосторонні зусилля, спрямовані на сприяння якнайшвидшому залученню фінансових ресурсів та кваліфікованого персоналу для забезпечення потреб Офісу Генерального прокурора як законно створеного органу в Україні, відповідального за переслідування воєнних злочинів на власній території [20]. Як новий підхід до здійснення правосуддя в умовах конфлікту, інноваційна модель ACA підвищує здатність національних органів здійснювати правосуддя для потерпілих від найтяжчих міжнародних злочинів через внутрішні механізми та в координації з міжнародними експертами та органами [24].

Окрім того слід відмітити ініціативи створення Тимчасового офісу прокурора (Interim Prosecutor's Office) в Гаазі для напрацювання стратегії кримінального переслідування та уніфікації доказів щодо злочину агресії проти України [25], який є попереднім компліментарним органом та, водночас, союзом держав, які всерйоз розглядають безальтернативність утворення спеціального *ad hoc* міжнародного трибуналу для розслідування злочину агресії проти України [18, с. 560] та спеціального міжнародного трибуналу щодо злочину агресії проти України. На цей неінституціалізований союз безпеки покладена визначальна роль із напрацювання механізму, який, з однієї сторони, підтвердить силу сучасного світового правопорядку, основними підвалинами якого є основоположні права людини та непорушність кордонів, а також, з іншої сторони, змусить поважати міжнародне кримінальне право та напрацює реальний механізм реагування усієї міжнародної спільноти *erga omnes* на злочин агресії як один із ключових злочинів проти міжнародного права [18, с. 560].

З метою забезпечення належного міжнародного розслідування і притягнення до відповідальності за вчинення злочину агресії проти України, розробки та підготовки пропозицій щодо створення спеціального міжнародного трибуналу Указом Президента України від 22 вересня 2022 року № 661/2022 було створено робочу групу з опрацювання питання створення спеціального міжнародного трибуналу щодо злочину агресії проти України [26]. 2 квітня 2024 року у Гаазі відбулася конференція

«Відновлення справедливості для України», під час якої 44 держави-підписанти політичної декларації (Political Declaration of the Ministerial Conference on Restoring Justice for Ukraine) висловили готовність та підтримку щодо створення спеціального міжнародного трибуналу щодо злочину агресії проти України [27].

Висновки. Резюмуючи наведене, можемо стверджувати, що міжнародне співробітництво прокуратури, як регламентована нормативно-правовими актами та заснована на загальновищезначених принципах міжнародного права цілеспрямована, скоординована, узгоджена за цілями та пріоритетами, а також варіативна за формами, методами та інструментами реалізації діяльності, спрямована на досягнення спільних інтересів та завдань між різними формальними та неформальними суб'єктами міжнарод-

ної арени, виступає стратегічним напрямом, ефективним інструментом та основою належної реалізації функцій прокуратури.

Враховуючи безпрецедентні масштаби злочинів агресії та воєнних злочинів, вчинених росією та її військовими на території нашої держави, співробітництво прокуратури України на міжнародній арені набуває особливого концептуального значення. Незважаючи на складну військово-політичну та економічну ситуацію, Україна продовжує виступати активним учасником міжнародних ініціатив, спрямованих на забезпечення миру і відновлення справедливості по відношенню до українського народу, використовуючи весь потенціал сучасних тенденцій розвитку міжнародних відносин та активно впроваджуючи нормативно-правові та інституційні зміни на внутрішньодержавному рівні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Латишева В., Бабіна В. Співробітництво України з міжнародними організаціями в умовах війни: проблеми, напрями та перспективи. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2023. Т. 15. № 1. С. 149–157.
2. Бисага Ю., Швед І. Реалізація функцій органами прокуратури як елемент механізму забезпечення конституційної безпеки держави. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 1. С. 541–546.
3. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 2–3. ст. 12.
4. Курбатова І. Міжнародне співробітництво прокуратури України під час кримінального провадження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 2. С. 386–389.
5. Шемшученко Ю., Мурашин Г. Прокуратура України в системі міжнародного співробітництва. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2009. № 1. С. 23–28.
6. Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Cooperation among States in accordance with the Charter of the United Nations. UN. General Assembly (25th sess.: 1970). URL: <https://digitallibrary.un.org/record/202170?v=pdf>
7. Гусласький В. Управління співробітництвом ОВС України з правоохоронними органами країн СНД: організаційно-правові засади: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Х., 2006. 444 с.
8. Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки: схвалено Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text>
9. Стратегія розвитку прокуратури на 2021–2023 роки: затверджено наказом Генерального прокурора від 16 жовтня 2020 року № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>
10. Стратегічний план щодо реалізації повноважень органів прокуратури у сфері кримінального переслідування за вчинення міжнародних злочинів на 2023–2025 роки: затверджено наказом Генерального прокурора від 15 вересня 2023 року. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategichniy-plan-shhodo-realizatsiyi-povnovazhen-organiv-prokuraturi-u-sferi-kriminalnogo-peresliduvannya-za-vchinennya-miznarodnix-zlociniv-na-2023-2025-roki>
11. Про організацію роботи органів прокуратури України у сфері міжнародного співробітництва: наказ Генерального прокурора від 12 вересня 2023 року № 258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0258905-23#Text>
12. Структура Офісу Генерального прокурора. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/struktura-struktura-ofisu-generalnogo-prokurora-zatverdzhena-nakazom-generalnogo-prokurora-vid-21-12-2019-no-99-shc>
13. Рекомендація Rec (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя: ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 724 засіданні заступників міністрів 6 жовтня 2000 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf
14. Злочини вчинені в період повномасштабного вторгнення РФ. Офіс Генерального прокурора. URL: ua-independent.com/home/rozsliduvannia-voienykh-zlochyniv-i-rol-prokuratury
15. Степаненко К. Принцип міжнародного співробітництва в сучасних міжнародних відносинах. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 4. С. 602–606.
16. Ільницька У. Процес інституціоналізації неурядових міжнародних організацій у світовій політиці. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2013. Вип. 25. С. 119–123.
17. Хар О. Особливості інституціоналізації міжнародних неурядових організацій та їх взаємодії з міжнародними урядовими організаціями. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2019. № 2 (42). URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/32669/1/VPSP2019-2_62-66.pdf
18. Горovenko С. Неінституціоналізовані міжнародні альянси безпеки: на варті глобального миру та регіональної стабільності. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 1. С. 557–562.
19. Situation in Ukraine: ICC-01/22 / International Criminal Court. URL: <https://www.iccpi.int/ukraine>
20. Міжнародне співробітництво Офісу Генерального прокурора. Ключові напрями та результати. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/miznarodne-spivrobitnictvo-ofisu-generalnogo-prokurora-ključovi-napryami-ta-rezultati>
21. Міжнародна підтримка України на юридичному фронті посилюється – створено Dialogue Group. 04.03.2023. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/miznarodna-pidtrimka-ukrayini-na-yuridicnomu-fronti-posilyujetsya-stvoreno-dialogue-group>
22. Joint investigation team into alleged crimes committed in Ukraine. URL: <https://www.eurojust.europa.eu/joint-investigation-team-alleged-crimes-committed-ukraine>
23. Офіс прокурора МКС приєднався до спільної слідчої групи України, Литви та Польщі щодо розслідування злочинів РФ. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/ofis-prokurora-mks-prijednavsya-do-spilnoyi-slidcoyi-grupi-ukrayini-litvi-ta-polshhi-shhodo-rozsliduvannya-zlociniv-rf>
24. Новый підхід до правосуддя та відповідальності. Atrocity Crimes Advisory Group. URL: <https://www.aca-ukraine.org/uk/>
25. Андрій Костін: Ініціюємо створення тимчасового офісу прокурора в одному з європейських міст. 23.11.2022. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/andrii-kostin-iniciujemo-stvorennya-timcasovogo-ofisu-prokurora-v-odnomu-z-jevropejskix-mist>
26. Про робочу групу з опрацювання питання створення спеціального міжнародного трибуналу щодо злочину агресії проти України: Указ Президента України від 22 вересня 2022 року № 661/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661/2022#Text>
27. Political Declaration of the Ministerial Conference on Restoring Justice for Ukraine. Government of the Netherlands. URL: <https://www.government.nl/documents/diplomatic-statements/2024/04/02/political-declaration-of-the-ministerial-restoring-justice-for-ukraine-conference>